Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Crigan Dragoș
Dosarul nr. 2a-2634/24 (2-23175647-02-2a-28062024)

D E C I Z I E

13 noiembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Panov Ana
Judecătorii: Malîi Ala și Mămăligă Natalia
Grefier: Jumiga Tamara

examinând în şedinţă de judecată publică cererea de apel declarată de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 martie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Tcaci Ion către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 7 decembrie 2023, Tcaci Ion, prin intermediul avocatului Gladun Viorica s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova privind anularea ordinului Ministerului Educației și Cercetării nr.1281 din 13 octombrie 2023 cu privire la aplicarea în privința directorului Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, Tcaci Ion, a sancțiunii disciplinare sub formă de avertizare și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii, reprezentantul reclamantului Tcaci Ion, avocatul Gladun Viorica, a invocat că în temeiul ordinului nr. 07-p din 5 ianuarie 2021, emis de Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, în persoana ministrului Pogolșa Lilia, între Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, în calitate de fondator, și Ion Tcaci a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 1 din 6 ianuarie 2021, conform căruia ultimul a

fost angajat în funcția de director al Școlii Sportive Specializate de Tenis din mun. Chișinău, pe un termen de cinci ani.

Relevă că, la 13 octombrie 2023, de către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, a fost emis ordinul nr. 1281 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare directorului Școlii Sportive Specializate de Tenis", prin care s-a dispus a aplica avertizare lui Tcaci Ion, director al Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău pentru abaterile disciplinare indicate în ordin.

Afirmă că ordinul cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, a fost adus la cunoștința lui Ion Tcaci la 16 octombrie 2023.

Notează că nu este de acord cu ordinul Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova nr. 1281 din 13 octombrie 2023 și îl consideră ilegal și neîntemeiat, emis cu încălcarea normelor legislației în vigoare și fără suport probatoriu, care urmează a fi anulat.

Indică că Tcaci Ion, în calitate de director al Școlii Sportive Specializată de Tenis, la 5 iunie 2023, a cunoscut din surse interioare din instituție, precum că în privința angajatului - antrenorul Bugaenco Sergiu a fost inițiată o investigație, în legătură cu un caz de hărțuire sexuală care a avut loc la 27 mai 2023, cu implicarea antrenorului și elevei școlii *****.

Relatează că în aceeași zi, a comunicat verbal cazul reprezentantului Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, inspectorului principal al Direcției Sport, Onică Vasile, care a răspuns ca nu pot acționa la nivel de zvonuri, ci doar după o informație oficială.

Evidențiază că, prin ordinul nr. 27-D din 13 iunie 2023 cu privire la instituirea Comisiei de disciplină și deschiderea anchetei de serviciu, emis de către directorul Școlii Sportive Specializată de Tenis, Tcaci Ion, în conformitate cu art. 208 din Codul muncii și conform Regulamentului de organizare și funcționare a școlilor sportive, s-a ordonat instituirea comisiei de disciplină și organizarea anchetei de serviciu în Școala Sportivă Specializată de Tenis, pentru examinarea cazului privind învinuirea lui Bugaenco Serghei în hărțuire sexuală a elevei școlii *****; s-a pus în sarcina comisiei stabilirea circumstanțelor ce au contribuit la presupusa hărțuire sexuală și modului de prevenire a acestor situații, solicitarea explicațiilor în scris de la Bugaenco Serghei, iar de la eleva ***** doar cu participarea părinților sau reprezentanților legali (în scris dacă nu va fi contra); efectuarea altor măsuri necesare pentru stabilirea circumstanțelor cazului; propunerea de soluții privind modalitatea prelungirii activității antrenorului Bugaenco Serghei în cadrul școlii până la soluționarea demersului procurorului care conduce, după caz, efectuează urmărirea penală conform art. 200 Cod de procedură penală; comisia va exercita activitatea sa fără a admite orice imixtiune în procesul de urmărire penală, cu maximă diligență și tact, cu respectarea drepturilor și intereselor legale ale participanților la caz, păstrarea reputației participanților cazului și a școlii.

Susține că, prin ordinul nr. 45 din 13 iunie 2023, emis în temeiul art. 78 alin. (2) din Codul muncii, s-a dispus suspendarea contractului individual de muncă cu Bugaenco Serghei, începând cu 13 iunie 2023, în legătură cu demararea procedurii de anchetă.

Afirmă că potrivit procesului-verbal nr. 13D, al ședinței comisiei de disciplină a Școlii Sportive Specializată de Tenis mun. Chișinău din 27 iunie 2023, membrii comisiei au întreprins măsuri pe marginea cazului lui Bugaenco Serghei, în vederea depistării încălcării de către angajat a disciplinei muncii.

Relatează că, la 28 iunie 2023, în adresa Școlii Sportive Specializată de Tenis a parvenit solicitarea Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova referitor la prezentarea informației despre presupusul caz de hărțuire sexuală în care a fost implicat angajatul Bugaenco Serghei.

Indică că, prin scrisoarea nr. 44 din 30 iunie 2023, directorul Școlii Sportive Specializată de Tenis, Tcaci Ion, a comunicat Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova, despre circumstanțele elucidate de grupul de lucru în cadrul anchetei de serviciu, cu referire la cadrul legal de care s-a ghidat, conform procesului-verbal din 27 iunie 2023.

Comunică că, la 30 iunie 2023, reprezentanții Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, au efectuat o vizită inopinată la Școala Sportivă Specializată de Tenis, pentru a verifica acțiunile întreprinse de administrația școlii în vederea clarificării presupusului caz grav de hărțuire sexuală, precum și a altor circumstanțe care pot avea impact asupra procesului educațional din instituție. Reprezentanții ministerului au menționat despre necesitatea suspendării din funcție a antrenorului vizat în presupusul caz de hărțuire sexuală din 27 mai 2023, suplimentar au indicat cu titlu de recomandare asupra necesității aplicării unor procedee/metode.

Mai invocă că, prin ordinul nr. 29D din 30 iunie 2023, emis de directorul Școlii Sportive Specializată de Tenis, Tcaci Ion, s-a reluat ancheta de serviciu pe marginea cazului privind învinuirea lui Bugaenco Serghei în hărțuire sexuală a elevei școlii, lliina Margareta, s-a pus în sarcina comisiei stabilirea probelor suficiente pentru încadrarea acțiunilor antrenorului Bugaenco Serghei în prevederile art. 86 alin. (1) lit. m) din Codul muncii „comiterea de către salariatul care îndeplinește funcții educative a unei fapte imorale incompatibile cu funcția deținută”.

La fel, relatează că prin scrisoarea nr. 48 din 10 iulie 2023, directorul Școlii Sportive Specializată de Tenis, Tcaci Ion, a comunicat Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova, că comisia de disciplină pe parcursul anchetei s-a condus de procedeele/metodele recomandate de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, la 30 iunie 2023, cu notificarea despre rezultatele obținute.

Remarcă că, la 13 iulie 2023, directorul Școlii Sportive Specializată de Tenis, a emis ordinul nr. 61, în temeiul cererii de demisie din 13 iulie 2023 și în temeiul art. 85 alin. (1) din Codul muncii, prin care s-a decis demiterea din funcția de profesor-antrenor, Bugaenco Serghei, începând cu 14 iulie 2023.

Notează că, la 17 iulie 2023, reprezentantul Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova a efectuat o vizită de lucru la Școala Sportivă Specializată de Tenis și din actele examinate de comisie, nu au fost identificate semne ale unor neconformități. Comisia a constatat că administrația nu manifestă o conduită activă în examinarea multiaspectuală a presupusului caz de hărțuire sexuală din 27 mai 2023. În procesul instructiv-educativ s-au depistat unele abateri de la reglementările în vigoare. Din informațiile comunicate de directorul școlii, în cadrul instituției persistă fenomenul organizării de către antrenori contra bani, a orelor de instruire cu proprii elevi în afara programului de ore.

Reliefă că, la 2 august 2023, pe adresa electronică a școlii a parvenit solicitarea ministrului Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Perciun Dan, nr. 08/5/09/3515 din 2 august 2023 privind prezentarea informației complexe despre activitatea Școlii Sportive Specializată de Tenis pentru anii 2022-2023, printre care și solicitarea copiilor plângerilor/sesizărilor depuse de elevi pe parcursul anilor 2022-2023, informații privind derularea procedurii disciplinare intentate în privința antrenorului vizat în presupusa hărțuire sexuală, mediatizată public.

Menționează că Tcaci Ion a dat răspuns Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova și a explicat repetat despre acțiunile recomandate care au fost întreprinse de Comisia de anchetă a Școlii Sportive Specializată de Tenis și comunicate la 10 iulie 2023 prin scrisoarea nr. 48, la data vizitei reprezentantului ministerului din 17 iulie 2023, cu înștiințarea privind demiterea din funcție a angajatului Bugaenco Serghei, începând cu 14 iulie 2023.

Remarcă că prin scrisoarea nr. 08/5009/4804 din 22 septembrie 2023, Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova a comunică directorului Școlii Sportive Specializată de Tenis, Tcaci Ion, că administrația instituției nu a aplicat toate procedeele/metodele de desfășurare a anchetei de serviciu care ar putea contribui la clarificarea/elucidarea circumstanțelor cazului sesizat din 27 mai 2023 sau referitoare la alte aspecte importante legate de disciplina muncii la general, și a solicitat explicații scrise referitor la solicitarea Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova din 28 iunie 2023 în privința presupusului eveniment din 27 mai 2023 cu privire la vizita efectuată la 30 iunie 2023 de un grup de reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova la instituție, cu privire la vizita din 17 iunie 2023.

Notează că, prin răspunsul nr. 79 din 29 septembrie 2023, adresat Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova, directorul Școlii Sportive

Specializată de Tenis, Tcaci Ion, a reiterat despre răspunsurile oferite anterior pe caz, cu respectarea cu strictețe a recomandărilor Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova din 30 iunie 2023, cu mențiunea despre concluziile ministerului, care poartă un caracter vădit tendențios, nejustificate și rupte de realitate, cadru probatoriu și normativ, din ce înțelege hărțuirea directorului Tcaci Ion și denigrarea reputației Școlii Sportive Specializate de Tenis.

Afirmă că, la 13 octombrie 2023, a fost emis ordinul Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova nr. 1281 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare lui Tcaci Ion sub formă de avertizare, alcătuit în partea descriptivă din 3 capete de acuzații privind încălcarea disciplinei muncii și anume că Tcaci Ion, în calitate de director al Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău nu a aplicat toate procedeele/metodele de desfășurare a anchetei de serviciu care ar fi putut contribui la clarificarea/elucidarea circumstanțelor cazului sesizat din 27 mai 2023, sau referitoare la alte aspecte importante legate de disciplina muncii în general, fapt ce nu corespunde art.135 alin. (1) lit. h) din Codul educației nr. 152/2014; Tcaci Ion, în calitate de director al Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, nu a asigurat aplicarea corectă a Regulamentului de organizare și funcționare a școlilor sportive, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 31/2019, constituind grupe care nu sunt prevăzute în Regulament, conducând pe cale de consecință ca cheltuieli neîntemeiate pentru salarizarea antrenorilor grupelor neregulamentare, pentru utilizarea spațiilor școlii cât și pentru servicii comunale, fapt ce contravine pct. 4 din Regulamentul de organizare și funcționare a școlilor sportive, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 31/2019; Tcaci Ion, în calitate de director al Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, nu a întreprins măsuri active pentru combaterea fenomenului organizării de către antrenori, a orelor de instruire, cu propriii elevi în afara programului de studiu, fapt ce contravine art. 135 alin. (2) și (3) din Codul educației nr. 152/2014.

Consideră că concluzia despre vinovăția directorului Tcaci Ion privind neaplicarea procedeelor și metodelor de desfășurare a anchetei de serviciu, nu s-a confirmat, deoarece din probatoriul administrat, rezultă contrariul, că directorul Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, Tcaci Ion a manifestat un comportament activ imediat, din data când în calitate de angajator a aflat despre o posibilă încălcare a disciplinei muncii de către un angajat, cât și după vizita Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova din 30 iunie 2023, în vederea elucidării cazului de presupusă hărțuire sexuală din 27 mai 2023, cu implicarea antrenorului Bugaenco Serghei.

Opinează că nu-i poate fi imputat faptul că nu a manifestat o conduită activă în examinarea multiaspectuală a presupusului caz, ori după ce a cunoscut despre reținerea antrenorului/angajatului Bugaenco Serghei, bănuit de acțiuni de hărțuire sexuală în raport cu eleva școlii *****, directorul Tcaci Ion, la 13 iunie 2023 prin

ordinele nr. 13 D și 45, a dispus suspendarea contractului individual de muncă cu Bugaenco Serghei, începând cu data 13 iunie 2023 și instituirea Comisiei de disciplină, cât și organizarea anchetei de serviciu în Școala Sportivă Specializată de Tenis din Chișinău, pentru examinarea cazului privind învinuirea lui Bugaenco Serghei în hărțuirea sexuală a elevei școlii *****.

Mai menționează că a pus în sarcina comisiei stabilirea circumstanțelor ce au contribuit la presupusa hărțuire sexuală și modului de prevenire a acestor situații, solicitarea explicațiilor în scris de la Bugaenco Serghei, iar de la eleva ***** doar cu participarea părinților sau reprezentanților legali (în scris dacă nu va fi contra), și efectuarea altor măsuri necesare pentru stabilirea circumstanțelor cazului; -propunerea de soluții privind modalitatea prelungirii activității antrenorului Bugaenco Serghei în cadrul școlii până la soluționarea demersului procurorului care conduce, după caz, efectuează urmărirea penală conform art. 200 Cod de procedură penală; -comisia va exercita activitatea sa fără a admite orice imixtiune în procesul de urmărire penală, cu maximă diligentă și tact, cu respectarea drepturilor și intereselor legale ale participanților la caz, păstrarea reputației participanților cazului și a școlii.

Subliniază că în rezultatul anchetării cazului, conform procesului-verbal al ședinței Comisiei de disciplină a Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău din 27 iunie 2023, membrii comisiei au întreprins următoarele măsuri pe marginea cazului privind învinuirea lui Bugaenco Serghei: discuții cu minora ***** cu participarea părinților ei (reprezentanților legali), cu depunerea eforturilor de readucere în procesul de antrenament în școală cu un alt antrenor. Tatăl minorei a făcut declarații, dar a refuzat să depună cerere/plângere/sugestie în adresa școlii. Eleva a fost convinsă să prelungească procesul de antrenamente, printr-o abordare care să-i insufle încredere, securitatea procesului de antrenament, evitarea presiunilor; sondaj în rândurile părinților, care odată audiați au oferit informații verbale privitoare la antrenorul Bugaenco Serghei, din care nu rezultă nemulțumirea acestora sau obiecții la calitățile profesionale ale acestuia sau ale altor antrenori; solicitarea informațiilor de la organul de urmărire penală sau avocatul iui Bugaenco Serghei cu privire la caz, fiind prezentat în acest sens proces-verbal de reținere din 12 iunie 2023, cu mențiunea avocatului privind decizia Curții de Apel Chișinău privind anularea măsurii preventive din motivul lipsei probelor.

Precizează că în final, comisia a propus ca Bugaenco Serghei să fie înlocuit cu un alt antrenor la grupul din care face parte *****, fără accesul la acel grup și fără dreptul de a discuta și interacționa personal cu *****; Bugaenco Serghei să semneze o declarație că va evita orice intersectare cu eleva ***** pe teritoriul școlii, că va evita orice discuții pe acest caz cu alți copii din grup sau noul antrenor numit; toți antrenorii din colectivul didactic să semneze o declarație, luând în

considerație cele întâmplate, să fie preîntâmpinați la adunarea Consiliului pedagogic, sub semnătură, pentru a nu admite careva discuții, glume sau comportament față de elevii școlii sau unii de alții, care ar putea fi apreciate drept hărțuire sexuală, să evite orice întâlniri cu elevii „tete-a-tete", fără martori și în locuri ori spații închise, pe teritoriul școlii în timpul antrenamentelor și în timpul liber; în legătură cu faptul că în privința lui Bugaenco Serghei se mai efectuează urmărirea penală, și asupra vinovăției lui la momentul de față poate să se pronunțe doar organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată, consideră oportun de a-l atrage la răspundere disciplinară; ancheta de serviciciu s-a considerat finalizată, cu propunerea de a anula ordinul din 13 iunie 2023 cu privire la suspendarea contractului individual de muncă, cu reluarea raporturilor de serviciu.

Totodată, indică că pentru a hotărî în asemenea mod, comisia a luat act de decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2023, în care la pct. 17 se indică: „analizând materialele prezentate, în raport cu prevederile legale sus enunțate, Colegiul penal a reținut că la demersul procurorului lipsesc dovezi ce ar confirma cu certitudine presupunerile învinuirii„ (..); în pct. 20 Colegiul notează: „în circumstanțele descrise este de menționat că încheierea atacată conține niște fraze generale fără argumentare concretă și suport probatoriu„; în pct. 27 Colegiul penal indică: „Colegiul penal nu poate admite alegațiile recurentului cu referire la lipsa probelor ce ar confirma bănuiala rezonabilă de comiterea infracțiunii de către învinuit, fiind menționat că procesul de acumulare a probatoriului este în desfășurare".

Menționează că sub aspectul rezultatului anchetei comisiei disciplinare din 27 iunie 2023, care nu a depistat încălcarea disciplinei muncii de către angajatul Bugaenco Serghei, dar și conform deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2023, în lipsa oricăror indici de vinovăție, cu respectarea principiului constituțional privind prezumția nevinovăției și dreptului la muncă, prin ordinul nr. 54 din 27 iunie 2023, directorul Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, Tcaci Ion a anulat ordinul de suspendare, cu reluarea activității de muncă cu angajatul Bugaenco Serghei.

Susține că pentru a hotărî astfel, reclamantul s-a condus de exigențele legislației muncii în materie de suspendare a contractului individual de muncă, ori măsura de suspendare a raportului de muncă trebuie să fie însoțită de garanții și să respecte principiul proporționalității.

Invocă că Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, deși a fost notificat imediat de directorul Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, Tcaci Ion, despre presupusul caz de hărțuire sexuală, ministerul a reacționat abia după mediatizarea publică a cazului, cu efectuarea unei vizite (fără ordin) a reprezentanților la Școala Sportivă Specializată de Tenis din Chișinău, la 30 iunie

2023, pentru a verifica acțiunile întreprinse de administrația școlii în vederea clarificării presupusului caz grav de hărțuire sexuală, precum și a altor circumstanțe care pot avea impact asupra procesului educațional din instituție.

Punctează că vizita Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova a avut un caracter inopinat, de recomandare și sprijin pentru elucidarea tuturor circumstanțe legate de presupusele acțiuni ale angajatului școlii Bugaenco Serghei, cât și a sistemului educațional per ansamblu, vizită la care reprezentanții Ministerului, urmare a verificării acțiunilor întreprinse de Comisia disciplinară a Școlii de Tenis, conform procesului-verbal nr. 13D din 27 iunie 2023, au venit suplimentar cu recomandări, care au fost executate cu strictețe și acuratețe de directorul Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, Tcaci Ion, până la data limită acordată -10 iulie 2023, după cum urmează: privitor la recomandarea Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova despre necesitatea suspendării din funcție a antrenorului vizat în presupusul caz de hărțuire sexuală din 27 mai 2023, prin ordinul nr. 56/45 din 30 iunie 2023, directorul Școlii de Tenis, Tcaci Ion a ordonat în temeiul art. 78 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, suspendarea contractului individual de muncă cu Bugaenco Seighei, profesor-antrenor, începând cu 30 iunie 2023, în legătură cu demararea procedurii de anchetă.

Indică că referitor la recomandarea Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova despre necesitatea aplicării următoarelor procedee/metode, prin răspunsul nr. 48 din 10 iulie 2023, directorul Școlii de Tenis, Tcaci Ion, a comunicat faptul că Comisia de disciplină pe parcursul anchetei s-a condus de procedeele/metodele recomandate de minister.

Notează că cu referire la solicitarea Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova de a cere explicații suplimentare de la antrenorul vizat în cazul suspect de abatere din 27 mai 2023, antrenorului Bugaenco Serghei, fiindu-i solicitate explicații suplimentare, a negat vehement învinuirile, iar în explicații scrise indică că spusele minorei Iliina Magareta și părinții ei sunt false și calomnioase, își cere scuze și regretă că a atras școala în acest conflict, iar avocatul îi interzice să scrie ceva suplimentar celor declarate anterior, întrebările le consideră tendențioase și provocatoare, comunică că a nimerit într-o acțiune de denigrare a imaginii sale, pentru că este obiectiv în evaluarea sportivilor, susține că i s-a interzis dreptul la muncă, nu are din ce să trăiască, are doi copii la întreținere.

Menționează că deși la 10 iulie 2023, dată limită instituită de Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova, în vederea prezentării procedeelor recomandate la vizita reprezentanților ministerului din 30 iunie 2023, a expediat un răspuns cu concluzia comisiei disciplinare, iar la 17 iulie 2023, reprezentanții ministerului au efectuat o nouă vizită, la care în pofida comportamentului pro activ al directorului școlii și a comisiei de anchetă, a constatat că administrația nu

manifestă o conduită activă în examinarea multiaspectuală a presupusului caz de hărțuire sexuală din 27 mai 2023, totodată nefiind specificat care anume acțiuni nu au fost întreprinse.

Precizează că deși despre procedeele/metodele aplicate în vederea cercetării multiaspectuale a presupusului caz, a fost notificat Ministerul Educației și Cercetării, prin scrisoarea nr. 48 din 10 iulie 2023, prezentate suplimentar în cadrul vizitei reprezentanților ministerului la 17 iulie 2023, și repetat la 2 august 2023, din care nu reiese sub nici o formă că procedeele/metodele recomandate privind cercetarea multiaspectuală a presupusului caz de hărțuire sexuală din 27 mai 2023, nu au fost respectate și executate de directorul Tcaci Ion, pentru a avea premisă de sancționare a reclamantului, rezultă că aplicarea ordinului de sancționare pe acest episod este total nefondată și neargumentată, contrar condițiilor stabilite de art. 210 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

Consideră că prin ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare nr. 1281 din 13 octombrie 2023, Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova a demonstrat lipsa cunoștințelor juridice și a legislației în vigoare, ceea ce este reprobabil, directorul Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, Tcaci Ion a acționat în strictă conformitate cu cadrul normativ elaborat de Ministerul Educației și Cercetării.

Mai mult, opinează că prin sancționarea ilegală a reclamantului, Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova a încălcat și dispozițiile art. 45 din Codul Muncii, deși în ordinul contestat ministerul indică cu prioritate la prevederile art. 10 alin. (1) lit. d) din Codul muncii, care stabilește că angajatorul este obligat să ofere salariaților munca prevăzută în contractul individual de muncă.

Conchide că sancțiunea disciplinară sub formă de avertizare aplicată directorului Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, Tcaci Ion, prin ordinul nr. 1281 din 13 octombrie 2023, în privința faptului că nu a asigurat aplicarea corectă a Regulamentului de organizare și funcționare a școlilor sportive, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 31/2019, constituind grupe care nu sunt prevăzute în Regulament, conducând pe cale de consecință la cheltuieli neîntemeiate pentru salarizarea antrenorilor grupelor neregulamentare, pentru utilizarea spațiilor școlii cât și pentru servicii comunale, fapt ce contravine pct. 4 din Regulamentul de organizare și funcționare a Școlilor Sportive, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 31/2019, este ilegală sub toate formele din motivele menționate supra. Suplimentar, adoptat cu încălcări de procedură în ce privește termenul de aplicare a sancțiunii a presupusei abateri, stabilit de art. 209 alin. (1) din Codul muncii, potrivit căruia sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua

constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediu anual de odihnă, in concediu de studii sau în concediu medical.

Invocă că concluzia Ministerului, precum că reclamantul nu a întreprins măsuri active pentru combaterea fenomenului organizării de către antrenori, a orelor de instruire, cu propriii elevi în afara programului de studiu este total nefondată, or directorul Tcaci Ion a dat răspuns la scrisoarea Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova, nr. 08/5-09/3515 din 2 august 2023, privitor la faptul că nu există nici o sesizare oficială de la părinți cu privire la încasarea banilor de către antrenorii Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău.

Remarcă că prin scrisoarea de intenție, adresată Centrului Național Anticorupție la 30 martie 2022, reclamantul a solicitat delegarea unui inspector, pentru a explica corpului de antrenori din Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, despre responsabilitatea și riscul consecințelor pentru colectările ilicite de bani. Astfel, în incinta școlii a fost organizat seminarul „Prevenirea și combaterea fenomenului colectării plăților informale în sistemul educațional" realizat cu prezența inspectorului superior al CNA, Lupașcu Grigore, proces-verbal nr. 14D din 14 aprilie 2022.

Prin urmare, consideră că este ilegală aplicarea sancțiunii disciplinare în privința reclamantului sub acest temei, în lipsă totală de probe privind dovezi concrete de colectări ilicite de bani de către antrenorii Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, în prezența unei conduite active a directorului privind combaterea acestui fenomen.

Soluția primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 martie 2024 a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Tcaci Ion și s-a anulat Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1281 din 13 octombrie 2023 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de avertizare în privința directorului Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, Tcaci Ion, ca fiind emis cu încălcarea normelor imperative. S-a încasat de la Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului Tcaci Ion cheltuieli de asistență juridică în mărime de 7 000 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Solicitările apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 22 martie 2024, Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 martie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Argumentele apelului:

În motivarea cererii de apel, apelantul Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova a invocat că deși instanța de fond a accentuat că sancțiunea

disciplinară poate fi aplicată doar pentru fapta comisă cu vinovăție, a ezitat să motiveze care dintre actele și probele invocate de Ministerul Educației și Cercetării nu probează vinovăția (intenția sau neglijența) lui Tcaci Ion.

Remarcă că cele trei fapte disciplinare sunt indicate în ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare și sunt probate prin înscrisurile anexate la materialele cauzei precum și din răspunsul la explicațiile lui Tcaci Ion.

Punctează că solicitările Ministerului Educației și Cercetării din 28 iunie 2023, din 30 iunie 2023 și din 17 iulie 2023 nu au fost îndeplinite corespunzător de către Tcaci Ion.

Precizează că încă prin răspunsul din 30 iunie 2023, Tcaci Ion a sesizat o lipsă de seriozitate a acestuia față de presupusul incident, reclamat de o elevă în raport cu un salariat al instituției.

La fel, menționează că intimatul Tcaci Ion nu a asigurat desfășurarea unei anchete de serviciu interne suficient de responsabil pentru a clarifica toate circumstanțele presupusului caz de hărțuire din 27 mai 2025.

Relevă că intimatul Tcaci Ion nu a emis la timp un ordin de suspendare din funcție a angajatului vizat în presupusul incident din 27 mai 2023. Ordinul de suspendare a fost semnat și adus la cunoștință lui Bugaenco Serghei după vizita reprezentanților Ministerului Educației și Cercetării din 30 iunie 2024, fapt ce rezultă din conduita lui Bugaenco Serghei, acesta de la eliberarea din arest la 27 iunie 2023, s-a reîntors la serviciu. Deci, dacă la situația din 27 mai 2023 ar fi fost semnat și adus la cunoștință ordinul cu privire la suspendarea din funcție pe perioada anchetei de serviciu a lui Bugaenco Serghei, atunci acesta pe perioada anchetei nu s-ar fi prezentat la lucru și nu ar fi activat, adică nu ar fi practicat ore de antrenament.

Indică că Bugaenco Serghei s-a prezentat la serviciu la 27 iunie 2023 și respectiv 30 iunie 2023 - data vizitei reprezentanților Ministerului Educației și Cercetării, iar intimatul Tcaci Ion nu a obiectat la această prezență și predare a orelor de antrenament, ba din contra a permis predarea orelor. Deci, rezultă fără echivoc că la situația din 30 iunie 2023, nu exista ordinul cu privire la suspendarea din funcție a lui Bugaenco Serghei pe perioada anchetei de serviciu, acesta fiind semnat și adus la cunoștință lui Bugaenco Serghei după 30 iunie 2024.

La fel, a mai invocat că dacă un conducător al unei instituții de învățământ, în raport cu care Ministerul Educației și Cercetării exercită funcția de fondator, nu depune tot efortul pentru a asigura minimele garanții elevilor în cadrul instituțiilor de învățământ sau de a examina situațiile incerte dintre salariați și elevi în cadrul instituțiilor de învățământ, este și firesc că Ministerul Educației și Cercetării să avertizeze acest conducător despre conduita cuvenită unui conducător al unei instituții de învățământ și solicitarea întreprinderii unor măsuri eficiente de redresare a situației.

Menționează că, prin ordinul nr. 1281 din 13 octombrie 2023, intimatul Tcaci Ion a fost sancționat în principal pentru manifestarea unei griji insuficiente la investigarea cazului elevei, mediatizat public, pe marginea presupusei hărțuiri din 27 mai 2023.

Accentuează că, intimatul Tcaci Ion în calitate de director (conducător) al unei instituții de învățământ, urma să manifeste o conduită activă în raport cu presupusul caz de hărțuire. Astfel, imediat cum a aflat (indiferent de sursa de informație), intimatul Tcaci Ion urma să inițieze un dialog cu eleva (presupusa victimă a faptei de hărțuire) sau cu un reprezentant legal al acesteia și cu antrenorul (presupusul făptuitor).

Subliniază că comportamentul lui Tcaci Ion nicidecum nu poate fi calificat ca comportament concret și rezultativ, nu a fost emis ordin de suspendare din funcție, nu au fost întreprinse nici încercări efective de a comunica cu reprezentanții legali ai elevei, nici întrebări clare lui Bugaenco Serghei nu i-au fost acordate și nici circumstanțele descrise în cazul mediatizat public nu au fost verificate sub aspectul răspunderii disciplinare.

Consideră că dacă pentru acest presupus caz nu este justificată întreprinderea acțiunilor active pentru a fi verificată respectarea Codului de conduită a cadrului didactic, atunci mai mult ca atât că nici pentru cazuri cu un potențial mai scăzut de pericol Tcaci Ion nu va considera de cuviință pentru a verifica detaliat aceste cazuri și pentru a opta pentru aplicarea corectă a Codului de etică a cadrului didactic.

La 4 octombrie 2024, reprezentantul reclamantului Tcaci Ion, avocatul Gladun Viorica, a depus referință asupra cererii de apel, solicitând respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

Termenul legal de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat la 15 martie 2024, iar cererea de apel nemotivată a fost depusă la 22 martie 2024 (f. d. 131), Colegiul judiciar constată că apelul a fost declarat în termen.

Poziția părților în ședința de judecată în instanța de apel:

În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul apelantului Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, avocatul stagiar Secrieru Vasile, a susținut apelul în sensul declarat și a solicitat admiterea apelului, cu casarea integrală a hotărârii instanței de fond.

Intimatul Tcaci Ion, în cadrul ședinței judiciare a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 martie 2024.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind explicaţiile părţilor pe dosar, analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de a admite cererea de apel, de a casa integral hotărârea instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

În temeiul art. 373 alin. (1), (2), (3) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Conform art. 386 alin. (1) lit. d) Codul de procedură civilă, hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel, dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Aderent, instanța de apel menționează că conform prevederilor art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În accepțiunea art. 6 CEDO, instanței judecătorești îi este atribuită obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă că implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos).

Din interpretarea art. 6 al CEDO, se reține că, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

Instanța de apel reține că, la 7 decembrie 2023, Tcaci Ion, prin intermediul avocatul Gladun Viorica s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova cu privire la anularea

ordinului Ministerului Educației și Cercetării nr. 1281 din 13 octombrie 2023 cu privire la aplicarea în privința directorului Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, Tcaci Ion, a sancțiunii disciplinare sub formă de avertizare și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 15 martie 2024, Judecătoria Chișinău (sediul Centru), a admis parțial acțiunea înaintată de Tcaci Ion și a anulat ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1281 din 13 octombrie 2023 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de avertizare", în privința directorului Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, Tcaci Ion, ca fiind emis cu încălcarea normelor imperative. A încasat de la Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului Tcaci Ion cheltuielile de asistență juridică în mărime de 7 000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Completul de judecată, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția dată de către instanţa de fond este greşită.

În susţinerea concluziei date se reţin prevederile art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 130 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din desar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea pricinii.

Materialele cauzei denotă că conform ordinului Ministerului Educației și Cercetării nr. 07-p din 5 ianuarie 2021, reclamantul Tcaci Ion a fost numit în funcția de director al Școlii Sportive Specializate de Tenis din mun. Chișinău, cu începere de la 6 ianuarie 2021, pentru un termen de 5 ani (f. d. 20).

În temeiul ordinului nominalizat, la 6 ianuarie 2021, între Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al RM și reclamantul Ion Tcaci a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 01 (f. d. 21-22).

La 13 octombrie 2023, de către Ministerul Educației și Cercetării a fost emis ordinul nr. 1281 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare lui Tcaci Ion, prin

care i s-a aplicat avertizare pentru abaterile disciplinare indicate în ordinul respectiv (f. d. 23-25).

Astfel, exprimându-și dezacordul cu ordinul emis de Ministerul Educației și Cercetării nr. 1281 din 13 octombrie 2023 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de avertizare, Tcaci Ion a contestat legalitatea acestuia.

În virtutea prevederilor art. 9 alin. (2) Cod civil, salariatul este obligat: a) să-şi îndeplinească conştiincios obligaţiile de muncă prevăzute de contractul individual de muncă; b) să îndeplinească normele de muncă stabilite; c) să respecte cerinţele regulamentului intern al unităţii şi să poarte în permanenţă asupra sa permisul nominal de acces la locul de muncă, acordat de angajator; d) să respecte disciplina muncii; f) să manifeste o atitudine gospodărească faţă de bunurile angajatorului şi ale altor salariaţi.

În temeiul art. 201 Codul muncii, disciplina muncii reprezintă obligația tuturor salariaților de a se subordona unor reguli de comportare stabilite în conformitate cu prezentul cod, cu alte acte normative, cu convențiile colective, cu contractele colective și cu cele individuale de muncă, precum și cu actele normative la nivel de unitate, inclusiv cu regulamentul intern al unității.

Conform art. 202 Codul muncii, disciplina de muncă se asigură în unitate prin crearea de către angajator a condițiilor economice, sociale, juridice și organizatorice necesare prestării unei munci de înaltă productivitate, prin formarea unei atitudini conștiente față de muncă, prin aplicarea de stimulări și recompense pentru munca conștiincioasă, precum și de sancțiuni în caz de comitere a unor abateri disciplinare.

În acord cu dispozițiile art. 206 alin. (1) şi (5) Codul muncii, pentru încălcarea disciplinei de muncă, angajatorul are dreptul să aplice față de salariat următoarele sancțiuni disciplinare: a) avertismentul; b) mustrarea; c) mustrarea aspră; d) concedierea (în temeiurile prevăzute la art. 86 alin.(1) lit.g)-r)). La aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul trebuie să țină cont de gravitatea abaterii disciplinare comise şi de alte circumstanțe obiective.

În accepțiunea dispozițiilor art. 208 alin. (1) şi (2) Codul muncii, pînă la aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul este obligat să ceară în scris salariatului o explicație scrisă privind fapta comisă. Explicația privind fapta comisă poate fi prezentată de către salariat în termen de 5 zile lucrătoare de la data solicitării. Refuzul de a prezenta explicația cerută se consemnează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților. În funcție de gravitatea faptei comise de salariat, angajatorul este în drept să organizeze şi o anchetă de serviciu, a cărei durată nu poate depăși o lună. În cadrul anchetei, salariatul are dreptul să-şi explice atitudinea şi să prezinte persoanei abilitate cu efectuarea anchetei toate probele şi justificările pe care le consideră necesare.

În temeiul art. 210 Codul muncii, sancţiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziţie, decizie, hotărâre), în care se indică în mod obligatoriu: a) temeiurile de fapt şi de drept ale aplicării sancţiunii; b) termenul în care sancţiunea poate fi contestată; c) organul în care sancţiunea poate fi contestată. Ordinul (dispoziţia, decizia, hotărîrea) de sancţionare, cu excepţia sancţiunii disciplinare sub formă de concediere conform art.206 alin. (1) lit. d) care se aplică cu respectarea art. 81 alin. (3), se comunică salariatului, sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepţionării/înştiinţării, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data emiterii, iar în cazul în care acesta activează într-o subdiviziune interioară a unităţii (filială, reprezentanţă, serviciu desconcentrat etc.) aflate în altă localitate – în termen de cel mult 15 zile lucrătoare şi produce efecte de la data comunicării. Refuzul salariatului de a confirma prin semnătură comunicarea ordinului se fixează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului şi un reprezentant al salariaţilor. (3) Ordinul (dispoziţia, decizia, hotărîrea) de sancţionare poate fi contestat de salariat în instanţa de judecată în condiţiile art. 355.

În conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) Codul educației, personalul didactic, ştiinţifico-didactic, ştiinţific şi de conducere are următoarele obligaţii:

a) să asigure calitatea procesului de învăţământ prin respectarea standardelor educaţionale de stat şi a Curriculumului naţional;

b) să respecte deontologia profesională;

c) să respecte drepturile copiilor, elevilor şi studenţilor;

d) să creeze condiţii optime pentru dezvoltarea potenţialului individual al copilului, elevului şi studentului;

e) să promoveze valorile morale de dreptate, echitate, umanism, patriotism şi alte valori;

f) să colaboreze cu familia şi comunitatea;

g) să îndeplinească obligaţiile prevăzute în contractul individual de muncă şi în fişa postului şi să respecte statutul şi regulamentele instituţionale şi prevederile prezentului cod;

h) să asigure securitatea vieţii şi ocrotirea sănătăţii copiilor, elevilor şi studenţilor în procesul de învăţământ;

i) să nu admită tratamente şi pedepse degradante, discriminarea sub orice formă şi aplicarea niciunei forme de violenţă fizică sau psihică;

j) să informeze elevii despre toate formele de violenţă şi manifestările comportamentale ale acestora, despre persoanele şi instituţiile la care se pot adresa atunci cînd sînt supuşi unui act de abuz;

k) să discute cu copiii şi elevii, individual şi în grup, despre siguranţa/ bunăstarea lor emoţională şi fizică acasă/în familie şi în instituţie, precum şi în alte locuri frecventate de ei;

l) să intervină pentru a stopa cazurile de abuz şi neglijare a copilului şi/sau să solicite ajutor în cazul în care nu poate interveni de sine stătător;

m) să comunice imediat despre orice caz suspect sau confirmat de abuz, neglijare, exploatare sau trafic al copilului din partea semenilor sau a adulţilor;

n) să nu facă şi să nu admită propagandă şovină, naţionalistă, politică, religioasă, militaristă în procesul educaţional;

o) să nu implice elevii şi studenţii în acţiuni politice (mitinguri, demonstraţii, pichetări);

p) să asigure confidenţialitatea şi securitatea informaţiei care conţine date cu caracter personal, în conformitate cu legislaţia în domeniul protecţiei datelor cu caracter personal;

q) să îşi perfecţioneze continuu calificarea profesională.

Astfel, din dispozițiile legale citate, se deduce că disciplina muncii reprezintă obligația tuturor angajaților de a se subordona unor reguli de comportare stabilite de actele normative, fişele de post, contractele colective şi individuale de muncă precum şi cu alte acte normative şi dispoziţiile angajatorului, necesitatea respectării unei anumite ordini, a unor reguli care coordonează conduita angajaţilor fiind impusă în vederea atingerii scopului activităţii angajatorului.

Trăsăturile principale ale disciplinei muncii constau într-un sistem de norme juridice ce reglementează comportarea angajaților în desfăşurarea procesului muncii, o obligaţie juridică generală, caracterul autonom şi natura contractuală şi normativă a activităţii realizate de angajat.

Cu referire la prezenta cauză, instanţa de apel constată că faptele imputate intimatului prin ordinul contestat, stabilite în urma anchetei de serviciu, se încadrează în noţiunea prevăzută de Lege de abatere disciplinară, deoarece faptele respective vizează încălcarea de către intimat a atribuţiilor funcţionale, stabilite de fişa postului, dar şi dispoziţiile legale, respectarea cărora este pusă în sarcina intimatului de normele citate supra.

Colegiul judiciar punctează că din momentul numirii în funcție, Tcaci Ion și-a asumat toate angajamentele prevăzute în actele normative pentru conducătorul unei instituții publice și în special pentru conducătorul unei instituții publice de învățământ.

La caz, Școala Sportivă Specializată de Tenis din Chișinău constituie o instituție publică de învățământ extrașcolar, indicată în Anexa la hotărârea Guvernului nr.146/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării.

Totodată, angajamentele unui conducător de instituție publică de învățământ sunt prevăzute în Codul Educației nr. 152/2014, Regulamentul de organizare și funcționare a Școlilor Sportive, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.31/2019,

Codul de etică al cadrului didactic nr. 861/2018, iar cele financiare în Legea nr. 181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar fiscale.

Aderent, instanța de apel relevă că avertismentul este cea mai blândă sancțiune care poate fi aplicată funcționarului public, constând într-o atenționare scrisă asupra consecințelor negative sau păgubitoare pentru activitatea subdiviziunii sau autorității în care acesta activează, cu punerea în vederea acestuia că pe viitor, dacă mai admite așa ceva, i se vor aplica sancțiuni mai severe.

Împrejurările care determină aplicarea sancțiunii de avertisment sunt determinate de: săvîrșirea primară a unei abateri, de regulă, minore, cu caracter intenționat sau din neglijență; 2) aprecierea celor competenți în a determina sancțiunea disciplinară relevantă precum că avertismentul ar fi îndestulător în raport cu gravitatea abaterii.

La caz, Colegiul judiciar remarcă că conform ordinului contestat, rezultă că Tcaci Ion a fost sancționat pentru următoarele abateri disciplinare:

1) neaplicarea tuturor procedeelor/ metodelor de desfășurare a anchetei de serviciu care ar fi putut contribui la clarificarea/ elucidarea circumstanțelor cazului sesizat din 27 mai 2023 sau referitoare la alte aspecte importante legate de disciplina muncii la general, fapt ce nu corespunde art. 135 alin.(l) lit. h), i) și 1) din Codul educației.

2) neaplicarea corectă a Regulamentului de organizare și funcționare a Școlilor Sportive, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 31/2019, constituind grupe care nu sunt prevăzute în Regulament, conducând pe cale de consecință la cheltuieli neîntemeiate pentru salarizarea antrenorilor grupelor neregulamentare, fapt ce contravine pct. 4 din Regulamentul de organizare și funcționare a Școlilor Sportive, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 31/2019.

3) neîntreprinderea măsurilor active pentru combaterea fenomenului organizării, de către antrenori, a orelor de instruire, contra plată, cu proprii elevi în afara programului de studiu, fapt ce contravine art. 135 alin. (2) și alin. (3) din Codul educației nr. 152/2014.

La caz, Colegiul judiciar reține că, la 28 iunie 2023, Ministerul Educației și Cercetării a solicitat prezentarea informațiilor privind presupusul caz de hărțuire sexuală, în care ar fi implicat un angajat (antrenor) și o elevă a Școlii (incident mediatizat pe rețelele sociale și în presă).

La 30 iunie 2023, a fost recepționat răspunsul Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, cu nr. 44 din 30 iunie 2023.

Conform răspunsului prezentat rezultă că administrația școlii a intentat o anchetă de serviciu la 13 iunie 2023 (până la 12 iunie 2023 antrenorul a activat în cadrul instituției).

La fel, din conținutul răspunsului rezultă că administrația Școlii a solicitat explicații de la antrenorul vizat.

Prin același răspuns, se atestă că antrenorul vizat în presupusul incident a revenit la serviciu la 27 iunie 2023 (fiind în stare de arest la domiciliu în perioada 13 iunie - 26 iunie 2023).

Administrația Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău a dispus înlocuirea antrenorului la grupa în care este înscrisă eleva. Astfel, antrenorul vizat în presupusul incident a continuat să activeze în instituție, predând lecții altor elevi.

La 30 iunie 2023, un grup de reprezentanți desemnați de Ministerul Educației și Cercetării s-au prezentat la sediul Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, pentru a verifica acțiunile întreprinse de administrația școlii în vederea clarificării presupusului caz grav de hărțuire sexuală, precum și a altor circumstanțe care pot avea impact asupra procesului educațional din instituție.

Reprezentanții Ministerului au solicitat prezentarea tuturor actelor care au fost elaborate de administrația instituției cu privire la acest caz.

Din actele prezentate rezultă că administrația instituției a emis 2 ordine (cu privire la inițierea anchetei de serviciu și cu privire la înlocuirea antrenorilor) și a elaborat un proiect de proces-verbal al ședinței Comisiei de anchetă care cuprindea rezultatele acțiunilor întreprinse de Comisa de anchetă în perioada 13 iunie 2023-30 iunie 2023.

Totodată, din actele prezentate nu rezultă dispunerea suspendării din funcție a antrenorului vizat în presupusul incident din 27 mai 2023.

Reprezentanții ministerului au menționat despre necesitate aplicării art.78 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, (suspendarea din funcție) în raport cu antrenorul vizat în presupusul caz de hărțuire sexuală din 27 mai 2023 și aducerea imediată a acestei decizii (Ordin) la cunoștința antrenorului prin orice mijloc de comunicare disponibil.

Astfel, directorul Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău a emis ordinul din 30 iunie 2023 cu privire la suspendarea din funcție a antrenorului.

Suplimentar, reprezentanții ministerului au solicitat întreprinderea tuturor acțiunilor necesare pentru cercetarea deplină și multiaspectuală a incidentului din 27 mai 2023, precum și în general a comportamentului angajaților din cadrul instituției.

În acest sens, s-a menționat despre necesitatea aplicării următoarelor procedee/ metode:

1) solicitarea, prin căile de comunicare disponibile (telefon, e-mail) a explicațiilor scrise de la părinții elevei, și solicitarea permisiunii de a obține direct de la elevă, cu asistența unui psihopedagog, a explicațiilor referitor la cazul suspect de hărțuire sexuală din 27 mai 2023;

2) solicitarea explicațiilor suplimentare de la antrenorul vizat în cazul suspect de abatere din 27 mai 2023;

3) solicitarea organelor de drept de a prezenta actele/informațiile, care nu cad sub secretul anchetei, referitor la cazul examinat din 27 mai 2023.

4) intervievarea angajaților instituției referitor la presupusul incident din 27 mai 2023 sau referitor la alte acțiuni admise/comise de antrenorul vizat în presupusul incident din 27 mai 2023, dacă le sunt cunoscute;

5) elaborarea și împărțirea în grupele elevilor a anchetelor care ar cuprinde întrebări cu privire la felul cum se simt aceștia în cadrul instituției, referitor la comportamentul antrenorilor, precum și referitor la faptul dacă cunosc detalii despre evenimentul din 27 mai 2023, din cadrul instituției.

Succesiv se reține că în rezultatul vizitei din 30 iunie 2023, reprezentanții ministerului au informat administrația Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău despre necesitatea întreprinderii și a altor măsuri pentru a asigura o cercetare multiaspectuală a presupusului caz de hărțuire sexuală din 27 mai 2023, decât măsurile întreprinse, până la 30 iunie 2023.

Așadar, în temeiul Ordinului nr. 865 din 14 iulie 2023 cu privire la crearea Comisiei de verificare a activității Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău la 17 iulie 2023 a fost efectuată o vizită de lucru, de către reprezentanții Ministerului Educației și Cercetării în cadrul Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău.

Astfel, comisia a constatat, că administrația instituției în continuare nu manifestă o conduită activă în vederea examinării multiaspectuale a presupusului incident de hărțuire sexuală din 27 mai 2023.

Totodată, în procesul instructiv-educativ s-au depistat unele abateri de la reglementările în vigoare.

Conform Regulamentului de organizare și funcționare a Școlilor Sportive, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 31/2019, în școli sportive pot fi fondate grupe de instruire la etapa începători, avansați, măiestrie sportivă și măiestrie sportivă superioară.

Regulamentul enunțat nu prevede în cadrul Școlilor Sportive fondarea grupelor de pregătire și recreere.

La caz, reprezentanții Ministerului Educației și Cercetării au stabilit că de către Școala Sportivă Specializată de Tenis din Chișinău au fost suportate cheltuieli neîntemeiate pentru salarizarea antrenorilor acestor patru grupe, cheltuieli pentru utilizarea spațiilor școlii, cât și pentru servicii comunale.

Mai mult decât atât, din informațiile comunicate de către directorul Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, în cadrul instituției persistă fenomenul organizării, de către antrenori, a orelor de instruire cu proprii elevi în afara programului de studiu.

În finalitatea celor expuse, s-a stabilit indubitabil că solicitările Ministerului Educației și Cercetării din 28 iunie 2023, 30 iunie 2023 și din 17 iulie 2023 nu au fost îndeplinite corespunzător de către Tcaci Ion.

La fel, Colegiul judiciar mai reține și faptul că Tcaci Ion nu a asigurat desfășurarea unei anchete de serviciu interne suficient de responsabil pentru a clarifica toate circumstanțele presupusului caz de hărțuire din 27 mai 2025, or directorul școlii nu a emis la timp ordinul de suspendare din funcție a angajatului vizat în presupusul incident din 27 mai 2023. Ordinul de suspendare a fost semnat și adus la cunoștință lui Bugaenco Serghei după vizita reprezentanților Ministerului Educației și Cercetării din 30 iunie 2024, fapt ce rezultă din conduita lui Bugaienco Serghei - acesta de la eliberarea din arest, la 27 iunie 2023, s-a reîntors la serviciu. Deci, dacă la situația din 27 mai 2023 ar fi fost semnat și adus la cunoștință ordinul cu privire la suspendarea din funcție pe perioada anchetei de serviciu a lui Bugaienco Serghei, atunci acesta pe perioada anchetei nu s-ar fi prezentat la lucru și nu ar fi activat, adică nu ar fi practicat ore de antrenament.

Totodată, este cert că nu s-a solicitat prin căile de comunicare disponibile (telefon, e-mail) a explicațiilor scrise de la părinții elevei, și solicitarea permisiunii de a obține direct de la elevă, cu asistența unui psihopedagog, a explicațiilor referitor la cazul suspect de hărțuire sexuală din 27 mai 2023. La dosar nu există nici un înscris sau extras care confirmă îndeplinirea de către Tcaci Ion a acestei solicitări înaintate de reprezentanții Ministerului Educației și Cercetării încă la vizita din 30 iunie 2023.

La fel, Tcaci Ion nu a solicitat în scris explicații de la Bugaienco Serghei și nu a formulat întrebări exacte și pertinente acestuia.

În acest sens, Colegiul judiciar reține ca fiind întemeiate alegațiile apelantului precum că un conducător al unei instituții de învățământ, în raport cu care Ministerul Educației și Cercetării exercită funcția de fondator, nu depune tot efortul pentru a asigura minimele garanții elevilor în cadrul instituțiilor de învățământ sau de a examina situațiile incerte dintre salariati și elevi în cadrul instituțiilor de învățământ, este și firesc ca Ministerul de resort să avertizeze acest conducător despre conduita cuvenită unui conducător al unei instituții de învățământ și solicitarea întreprinderii unor măsuri eficiente de redresare a situației.

Colegiul judiciar conchide că prin ordinul nr. 1281 din 13 octombrie 2023, Tcaci Ion a fost sancționat în principal pentru manifestarea unei griji insuficiente la investigarea cazului elevei, mediatizat public, pe marginea presupusei hărțuiri din 27 mai 2023. Or, Tcaci Ion, în calitatea acestuia de director (conducător) al unei instituții de învățământ, urma să manifeste o conduită activă în raport cu presupusul caz de hărțuire.

La caz, instanța de apel reliefează că principala omisiune a lui Tcaci Ion a constituit-o neîntreprinderea tuturor măsurilor legale avute la îndemână despre întrevederea din 27 mai 2023, în afara orelor de program în cadrul instituției de învățământ.

Respectiv, Colegiul evidențiază că Tcaci Ion nu a fost sancționat disciplinar prin avertisment pentru faptele lui Buganeco Serghei, sau pentru faptele examinate de organele de urmărire penală, însă pentru faptul că nu a întreprins suficientă diligență pentru a examina acest caz mediatizat sub aspectul răspunderii disciplinare.

În finalitatea celor expuse Colegiu judiciar a ajuns la concluzia că nu s-a stabilit nici un temei de nulitate a ordinului nr. 1281 din 13 octombrie 2023, emis de Ministerul Educației și Cercetării, cu privire la aplicarea în privința directorului Școlii Sportive Specializate de Tenis din Chișinău, Tcaci Ion, a sancțiunii disciplinare sub formă de avertizare.

Pe cale de consecință, instanța de apel va respinge și pretenția cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată.

În conexiunea celor relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău consideră necesar de a admite cererea de apel, de a casa integral hotărârea instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. c), art. 389, art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău-

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 martie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Tcaci Ion către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare și compensarea cheltuielilor de judecată, și se adoptă o nouă hotărâre prin care:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Tcaci Ion către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Panov Ana

Judecătorii: Malîi Ala

Mămăligă Natalia